

El moment econòmic de les Illes Balears

gener 2010

COMPARATIVA COMUNITATS AUTÒNOMES MÉS TURÍSTIQUES

	Període	Balears	Canàries	Catalunya	Comunitat Valenciana	Andalusia
Inflació	Nov	0,5%	-0,9%	0,7%	0,3%	0,1%
Taxa d'atur registrat	Des	19,6%	26,2%	15,3%	21,6%	22,7%
Variació interanual afiliació mitjana SS	Des	-5,5%	-6,1%	-5,0%	-6,6%	-2,3%

Fons: INE, TGSS, INEM i elaboració pròpia.

L'economia **internacional** presenta una consolidació gradual de la recuperació econòmica en la majoria de les grans economies. Tot i això, els bancs centrals mantenen les mesures cautelars a fi d'evitar una possible recaiguda, com ara continuar amb els tipus d'interès a nivells mínims. Destaca la darrera reunió del Comitè de Supervisió Bancària de Basilea, en què s'impulsa el programa de reformes adreçat al sector financer a l'efecte d'obtenir un sistema bancari més resistent i que contribueixi al creixement a llarg termini. Als Estats Units, la situació econòmica tendeix a l'estabilització. La taxa d'atur es manté al 10% al desembre i les peticions de fàbrica s'incrementen un 1,1%. Altres indicadors presenten un comportament millorable, com ara el dèficit comercial (340.600 milions de dòlars en dades acumulades) o els habitatges pendents de venda (-16% al mes de novembre).

A la **Unió Europea**, el PIB al tercer trimestre arriba fins al +0,3% intertrimestral, si bé cedeix un -4,3% respecte de l'any anterior.

D'altra banda, la taxa d'atur a l'àrea euro s'eleva fins al 10,0% al mes de desembre. Alemanya ofereix signes d'estabilització amb un bon comportament del mercat de treball, en què la taxa d'atur es manté entorn del 7% gràcies en part a la jornada reduïda. El superàvit comercial torna a aparèixer al mes de novembre i arriba fins als 17.400 milions d'euros a causa d'un descens molt pronunciat del valor de les importacions (-14,8% interanual) i l'augment de les exportacions comercials (+3,1%).

A **Espanya**, destaca el comportament menys negatiu d'alguns indicadors, com ara la matriculació de vehicles, gràcies a les ajudes del Pla 2000E. En canvi, el sector de l'habitatge mostra un fort reajustament i al tercer trimestre el nombre d'habitatges iniciats cau un -51,5% en termes interanuals i el preu de l'habitatge nou baixa un -7,0% (segons dades publicades per l'INE). Les famílies augmenten la taxa d'estalvi, que arriba fins al 14,1% de la renda disponible, atesa la incertesa econòmica, financera i, sobretot, laboral.

Les **Illes Balears**, tot i que es troben en una situació econòmica difícil, són una de les comunitats autònomes que resisteixen millor la crisi actual. La taxa d'atur registrat es manté al desembre per sota del 20% i la inflació assenyalava una reactivació de la demanda.

L'índex de producció **industrial** (IPI) del mes de novembre de 2009 per a les Illes Balears és del -11,8%, molt per davall de la variació interanual per al conjunt nacional (-4,1%). Si es descompten els efectes del calendari, la taxa mitjana de l'IPI nacional experimenta una variació interanual acumulada fins al novembre d'un -16,9%. L'energia elèctrica demandada en el mes de novembre presenta una taxa de variació interanual del -13,8%. A Mallorca és on la davallada és més forta (-14,6%), mentre que Eivissa és l'illa on cau menys (-10%). El nombre d'ocupats del mes de novembre en el sector secundari ascendeix a 28.278, desagregat en 22.653 assalariats i 5.625 autònoms, la qual cosa suposa una reducció dels ocupats del -2% respecte del mes anterior.

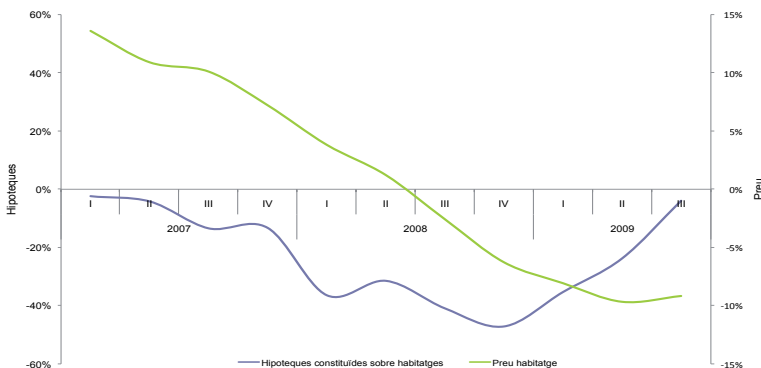
Els principals indicadors de la **construcció** frenen el ritme de caiguda en els darrers mesos de 2009. L'afiliació del sector

a la Seguretat Social s'incrementa intermensualment al novembre per tercer mes consecutiu gràcies a l'augment del nombre d'assalariats (0,7%), tot i que el d'autònoms continua davallant (-0,8%). El nombre d'habitatges visats en els primers onze mesos de 2009 s'ha reduït a Mallorca i a Menorca fins a gairebé un -60% respecte d'un any enrere, mentre que a les Pitiüses la davallada és d'un -1,4%. Segons dades del Ministeri d'Habitatge, el nombre d'habitatges iniciats a les Illes Balears en el tercer trimestre és de 600, la qual cosa suposa una reducció interanual del -45,4%. Gairebé una cinquena part d'aquests habitatges és de protecció oficial, els quals s'han triplicat respecte del mateix trimestre de 2008. El preu de l'habitatge es redueix un -9,2% en el tercer trimestre de 2009, segons l'índex publicat per l'INE, fet que estimula a l'alça la demanda. El nombre d'hipoteques constituïdes sobre habitatges urbans cau, en el tercer trimestre de 2009, un -3,9% respecte de l'any anterior, davant la caiguda del -47,1% que presentava en el darrer trimestre de 2008.

Des del mes de gener fins al novembre, el sector **turístic** a les Illes Balears registra 45,7 milions de pernoctacions

VARIACIÓ INTERANUAL DEL PREU DE L'HABITATGE I DEL NOMBRE D'HIPOTEQUES

Font: INE

en establiments hotelers i, respecte del mateix període de 2008, les variacions són negatives a totes les illes, especialment a les Pitiüses (-11,7%). La xifra acumulada del nombre de viatgers també davalla un -9,9%. L'estada mitjana als hotels s'allarga respecte de l'any anterior tant al novembre (1,8%) com en termes acumulats (3,0%). El nombre de pernoctacions en apartaments turístics mostra un descens més important, i, en termes acumulats, assoleix un -14,8% respecte de 2008, mentre que el nombre de viatgers davalla un -2,7%. L'índex de preus i el d'ingressos hotelers a les Illes Balears registren al novembre taxes de variació interanuals negatives, un -4,0% i -3,5%, respectivament. Segons FRONTUR, els turistes internacionals arribats a les illes registren fins al novembre una variació interanual de -9,5%. L'enquesta de despesa turística EGATUR indica que la despesa per turista en el mes de novembre és de 1.029€ la qual cosa suposa una variació interanual del 17,2%.

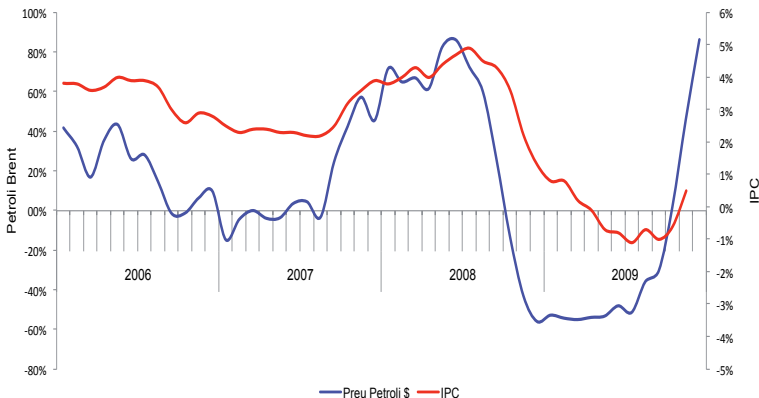
El nombre de **passatgers** que arribaren a les Illes Balears per via aèria en el mes de novembre és de 482.024 persones, una xifra que suposa una reducció del -1,5% respecte de la registrada el mateix període

de l'any anterior. El descens més important correspon als passatgers britànics (-30,9%), mentre que durant aquest mes els passatgers d'origen nacional han augmentat un 3,0%. Per illes, només Mallorca continua amb taxes interanuals negatives (-2,4%), mentre que Menorca (2,7%) i Eivissa (3,0%) registren una lleugera milloria respecte de l'any anterior. Pel que fa al transport marítim, en el mes de novembre tant el nombre de passatgers arribats en línia regular com els de creuers mostren disminucions interanuals del -2,5% i -5,8%, respectivament. De la mateixa manera, i en línia amb la disminució de l'activitat econòmica, el tràfic total de mercaderies que arriben a les Illes Balears per via marítima mostra aquest mes una davallada del -5,6%. La crisi econòmica i la caiguda del consum expliquen aquest descens de l'activitat dels principals ports de les Illes Balears.

El **comerç** a les Illes Balears deixa enrere la notable desacceleració de la seva activitat i manté una recuperació molt lenta i gradual. La variació interanual de l'índex de vendes al detall registra una taxa del -5,3% el novembre, pràcticament la mateixa taxa dels darrers tres mesos i lluny de les taxes més negatives registrades el

VARIACIÓ INTERANUAL DEL PREU DEL PETROLI BRENT I DE L'IPC

Font: EIA i INE

COMPARATIU INDICADORS ECONÒMICS

	Conjunt d'Espanya				Illes Balears				
	Període	Fa 1 any	Darrera	% Var	Període	Fa 1 any	Darrera	% Var	
Inflació (IPC)	Nov	2,4%	0,3%	-	Nov	2,2%	0,5%	-	INE
Taxa d'activitat	3Trim	60,0%	59,8%	-	3Trim	67,0%	68,1%	-	EPA-INE
Afiliació mitjana a la SS (m.)	Des	18.531,3	17.803,8	-3,9%	Des	394,5	372,6	-5,5%	MTIN-TGSS
Afiliació mitjana d'estrangers a la SS (m.)	Nov	1.995,3	1.863,3	-6,6%	Nov	69,2	62,4	-9,9%	MTIN-TGSS
Taxa d'atur registrat	Des*	14,4%	18,1%	-	Des*	15,7%	19,8%	-	SPEE-TGSS-Elab.pròpia
Agricultura, ramaderia i pesca									
VAB, creixement	3Trim	-0,1%	-0,6%	-	08 // 09	0,8%	-0,5%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS sector agrari (m.)	Nov	1.162,3	1.206,7	No comp.	Nov	8,0	6,3	No comp.	MTIN-SOIB
Gasolió B (vendes kilòlitres)	-	-	-	-	Nov	6.872,3	6.998,4	1,8%	CLH
Indústria i energia									
VAB, creixement	3Trim	-2,2%	-14,5%	-	3Trim	0,3%	-3,8%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Nov	2.870,6	2.345,9	No comp.	Nov	29,0	28,3	No comp.	MTIN-OTIB
Energia elèctrica demandada (GWh)	Nov	21.830	20.613	-5,6%	Nov	436,7	376,3	-13,8%	REE
Índex de producció industrial (%)	Nov	-18,3%	-4,1%	-	Nov	-24,6%	-11,8%	-	INE
Construcció									
VAB, creixement	3Trim	-1,5%	-6,6%	-	3Trim	-1,8%	-9,6%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Nov	2.592,9	1.696,8	No comp.	Nov	57,2	49,8	No comp.	MTIN-OTIB
Habitatges visitats acumulat	Set	211.441	84.578	-60,0%	Nov	5.092	2.339	-54,1%	CSCAE
Consum ciment acumulat (m. de Tm)	Abr	14.114,8	8.339,7	-40,9%	Abr	357,3	183,8	-48,6%	OFICEMEN
Servels									
VAB, creixement	3Trim	1,8%	-1,3%	-	3Trim	1,4%	-2,6%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Nov	15.139,3	12.430,5	No comp.	Nov	296,4	273,7	No comp.	MTIN-OTIB
Vendes detall (var. interanual %)	Nov	-10,0%	-4,3%	-	Nov	-13,7%	-5,3%	-	INE
Passatgers arribats via aèria (m.)	Nov	6.200,7	6.175,6	-0,4%	Nov	489,3	482,0	-1,5%	AENA
Passatgers via marítima (m.)	-	-	-	-	Nov	126,1	122,9	-2,5%	Ports de Balears

*Amb afiliació mitjana a la SS

No comp: No comparable per la nova classificació d'activitats econòmiques CNAE-09.

passat estiu. L'índex d'ocupació presenta un comportament semblant i arriba a variacions interanuals del -3,6% el novembre, 1,1 punts per damunt del mes precedent. La campanya nadalenca, la davallada de les temperatures i l'inici de la temporada de rebaixes fan preveure una continuació de la recuperació per als mesos de desembre i gener.

L'atur registrat a les Illes Balears el mes de desembre és de 91.098 persones, la qual cosa representa un màxim històric. No obstant això, el ritme de creixement intermensual i interanual és més baix que en mesos anteriors i, a més, aquests es troben lleugerament per sota dels del conjunt d'Espanya. L'afiliació mitjana a la Seguretat Social al desembre continua minvant i la caiguda és major que al conjunt d'Espanya (una variació interanual del -5,5%, mentre que al conjunt de l'Estat és del -3,9%). Tot i això, es produeix un cert alentiment en el ritme

de destrucció de llocs de feina respecte de mesos anteriors.

La taxa de variació interanual de l'índex de **preus** de consum del mes de novembre per a les Illes Balears va ser de 0,5% i la inflació subjacent es va incrementar fins al 0,2%, sense arribar a entrar, doncs, en cap moment, en taxes negatives. El principal component amb la taxa interanual més alta és begudes alcohòliques i tabac (11,6%), mentre que transport (0,8%) romp la tendència dels darrers mesos, atesa la pujada del preu del cru. La taxa més baixa s'observa a aliments i begudes no alcohòliques (-2,6%). La inflació per a aquest mateix mes a Espanya és de 0,3%, i la provisional de la zona euro, de 0,5%. Així mateix, la variació anual estimada de l'índex harmonitzat de preus de consum (IHPC) d'Espanya per al mes de desembre és de 0,9%, la qual cosa, si es confirma, suposaria un increment de cinc dècimes en la taxa anual i se situaria en el mateix nivell que a la zona euro.

Data de tancament: 13 de gener de 2010
<http://dgeconomia.caib.es/moment>

